

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 08.03.2006, sp. zn. 29 Odo 1020/2004, ECLI:CZ:NS:2006:29.ODO.1020.2004.1

Číslo: 98/2008

Právní věta:

Pro posouzení, zda věřitel ve smyslu ustanovení § 14 odst. 1 písm. f) zákona č. 328/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, získal soudcovské zástavní právo k nemovitostem v posledních dvou měsících před podáním návrhu na prohlášení konkursu anebo po podání tohoto návrhu, bylo i před 1. lednem 2001 rozhodující, kdy nabylo právní moci usnesení soudu o nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 08.03.2006

Spisová značka: 29 Odo 1020/2004

Číslo rozhodnutí: 98

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Konkurs, Zástavní právo

Předpisy: § 10 odst. 3 písm. b/) předpisu č. 484/2000Sb.

§ 14 odst. 1 písm. e) předpisu č. 328/1991Sb.

§ 14 odst. 1 písm. f) předpisu č. 328/1991Sb.

§ 151b předpisu č. 40/1964Sb.

§ 151c předpisu č. 40/1964Sb.

§ 28 odst. 1 písm. f) předpisu č. 328/1991Sb.

§ 338a předpisu č. 99/1963Sb.

§ 338b předpisu č. 99/1963Sb.

§ 8 odst. 1 písm. b) předpisu č. 484/2000Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v Ostravě rozsudkem ze dne 18. 7. 2003 zamítl žalobu o určení, že žalobce má právo, aby jeho pohledávka ve výši 6 607 396,40 Kč byla uspokojena ze zpeněžení ve výroku specifikovaných nemovitostí zapsaných u Katastrálního úřadu v P. na listu vlastnictví 516 pro obec a katastrální území H. (bod I. výroku) a uložil žalobci zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení částku 12 012,50 Kč (bod II. výroku). Soud prvního stupně dospěl po provedeném dokazování k závěru, že žalobce právo na oddělené uspokojení pohledávky, kterou přihlásil do konkursu vedeného na majetek úpadkyně K. H., a. s. (dále též jen „úpadkyně“), nemá, jelikož soudcovské zástavní právo,

z nějž žalobce právo na oddělené uspokojení odvozoval, zaniklo prohlášením konkursu podle § 14 odst. 1 písm. f) zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též jen „ZKV“). Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva byl podán 24. 11. 1998, konkursní řízení ohledně pozdější úpadkyně bylo zahájeno 4. 2. 1999, výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva byl nařízen usnesením Okresního soudu v Přerově ze dne 8. 2. 1999, které nabylo právní moci dne 19. 3. 1999, a konkurs na majetek K. H., a. s., byl prohlášen 9. 8. 2000. Soudcovské zástavní právo pak vzniká až právní mocí onoho usnesení; se dnem podání návrhu na nařízení soudcovského zástavního práva spojuje zákon pouze určení pořadí zástavního práva. Ohledně pozemku p. č. 906/1 zamítl soud žalobu proto, že dne 16. 6. 1999 nabylo právní moci usnesení soudu výkonu rozhodnutí, jímž byl výkon rozhodnutí ohledně této nemovitosti zastaven.

K odvolání žalobce V r c h n í s o u d v Olomouci rozsudkem ze dne 19. 4. 2004 rozsudek soudu prvního stupně v napadeném zamítavém výroku ve věci samé potvrdil (první výrok), ve výroku o náhradě nákladů řízení jej změnil tak, že žalobci uložil zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 8212,50 Kč (druhý výrok) a dále žalobci uložil zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 7263,50 Kč (třetí výrok). Odvolací soud se ve věci samé v plném rozsahu ztotožnil s právním posouzením věci soudem prvního stupně.

Proti rozsudku odvolacího soudu (a to výslovně proti všem jeho výrokům) podal žalobce včasné dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., namítaje, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (tedy, že je dán dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.). Napadené rozhodnutí má podle dovolatele ve věci samé po právní stránce zásadní význam, spočívající v řešení otázky, kdy došlo ke vzniku soudcovského zástavního práva.

Konkrétně dovolatel odvolacímu soudu vytýká, že při posuzování zjištěného skutkového stavu vycházel až z novelizovaného znění úpravy soudcovského zástavního práva, účinného od 1. 1. 2001, ačkoliv pro posouzení věci jsou významné právní předpisy platné k 24. 11. 1998. Poukazuje na to, že teprve od 1. 1. 2001 platí (podle ustanovení § 160 obč. zák. ve znění účinném od 1. 1. 2001), že zástavní právo na základě rozhodnutí soudu nebo správního úřadu vzniká (až) dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Pro dobu před 1. 1. 2001 pokládá dovolatel za podstatný obsah ustanovení § 151c odst. 2 obč. zák. Na tomto základě dovozuje, že pořadí soudcovského zástavního práva se řídí dnem, v němž soudu došel návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva a protože pořadí zástavního práva je, obecně vzato, dáno (za použití § 151c obč. zák.) dobou jeho vzniku, také pro vznik zástavního práva musí být rozhodné okolnosti, které zde jsou v době podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva. Došel-li proto takový návrh soudu 24. 11. 1998, pak k tomuto datu soudcovské zástavní právo také vzniklo.

Na podporu své argumentace cituje dovolatel dále z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 1997, sp. zn. 3 Cdon 1222/96 (uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 11, ročník 1997, pod číslem 89), a to konkrétně pasáž podle které:

„Z citovaných ustanovení vyplývá, že pořadí soudcovského zástavního práva se řídí dnem, v němž došel soudu návrh na nařízení tohoto výkonu rozhodnutí. Protože pořadí zástavního práva je dáno, obecně vzato, dobou jeho vzniku (srov. § 151c obč. zák.), je z uvedeného logicky zřejmé, že také pro vznik soudcovského zástavního práva musí být rozhodné ty okolnosti, které tu jsou v den, kdy soudu došel návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitosti. K okolnostem, které nastanou později, nelze přihlídnout tedy rovněž proto, že by o zřízení soudcovského zástavního práva bylo rozhodováno také podle takových skutečností, které pro vznik tohoto zástavního práva nemohou a nemohly být významné.“

Poukazuje též na argumentaci obsaženou v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2000, sp. zn.

[21 Cdo 182/2000](#) (uveřejněného pod číslem 55/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), podle které:

„Pořadí soudcovského zástavního práva se řídí, s výjimkou případů, kdy bylo pro vymáhanou pohledávku již dříve zřízeno smluvní (popřípadě jiné) zástavní právo, v nichž je zachováno pořadí zástavního práva již dříve nabytého, dnem, v němž došel soudu návrh na nařízení tohoto výkonu rozhodnutí. Protože pořadí zástavního práva je dáno, obecně vzato, dobou jeho vzniku (srov. § 151c obč. zák.), je z uvedeného logicky zřejmé, že také pro vznik soudcovského zástavního práva musí být rozhodné ty okolnosti, které tu jsou v den, kdy soudu došel návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitosti. K okolnostem, které nastanou později, nelze přihlídnout tedy rovněž proto, že by o zřízení soudcovského zástavního práva bylo rozhodováno také podle takových skutečností, které pro vznik tohoto zástavního práva nemohou a nemohly být významné.“

Z uvedeného vyplývá, že předpoklad pro nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitostech spočívající v tom, aby bylo prokázáno, že nemovitost je ve vlastnictví povinného (§ 338b odst. 1 o. s. ř.), soud posuzuje podle stavu, jaký tu byl v den zahájení řízení, tj. v den podání návrhu na nařízení tohoto výkonu rozhodnutí u soudu; případné změny ve vlastnictví nemovitosti, které nastanou po zahájení řízení, nejsou pro rozhodnutí o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitostech významné.“

Z literatury dovolatel v této souvislosti odkazuje též na článek Kozel, R.: Zástavní právo na nemovitostech, uveřejněné v časopise Profit č. 25, ročník 1997, z něž cituje pasáž, podle které:

„U soudcovského zástavního práva nastávají účinky vzniku ke dni, kdy byl návrh na jeho zřízení doručen soudu (§ 338b odst. 2 o. s. ř.). Tímto dnem se tedy řídí pořadí soudcovského zástavního práva oproti jiným zástavním právům váznoucím na nemovitosti. Dokud není soudcovské zástavní právo zřízeno, je v katastru nemovitostí uvedena poznámka, že návrh na zřízení tohoto práva byl podán. Po zřízení soudcovského zástavního práva je v katastru nemovitostí proveden záznam o jeho vzniku. Věřitel, jehož pohledávka je zajištěna soudcovským zástavním právem na nemovitosti, je v konkursním řízení jedním z věřitelů, kteří mají postavení odděleného věřitele. Jeho nárok může tak být plně nebo částečně uspokojen již v průběhu konkursního řízení. Pro uspokojení oddělených konkursních věřitelů je rozhodující den, kdy vznikl právní důvod na oddělené uspokojení. Ten vzniká i v konkursu ke dni podání návrhu na zřízení soudcovského zástavního práva soudu. Návrh na zřízení soudcovského zástavního práva je pro věřitele výhodnější než návrh na nařízení předběžného opatření. U předběžného opatření je totiž třeba osvědčit, že výkon rozhodnutí je ohrožen. Účinky předběžného opatření přitom nastávají až dnem doručení usnesení o jeho nařízení účastníkům, nikoli dnem podání návrhu u soudu.“

Konečně dovolatel odkazuje na názor obsažený v publikaci Giese, E., Dušek, P., Koubová, J., Dietschová, L: Zajištění závazků v České republice. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999, str. 40, konkrétně na pasáž, podle které:

„Toto právo se zřizuje nařízením výkonu rozhodnutí soudem výlučně k věcem nemovitým a do katastru nemovitostí se zapisuje záznamem podle § 7 zákona č. 265/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Lze je zřídit pouze v případě, že nemovitost je ve vlastnictví povinného. Zápis v katastru zástavní právo nekonstituuje, toto právo vzniká k okamžiku, kdy soudu došel návrh na zřízení soudcovského zástavního práva.“

Proto dovolatel požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu

soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření navrhuje dovolání odmítnout, jelikož jde o výklad již neúčinné právní úpravy, nadto jde o problematiku jednoznačně řešenou v literatuře, zejména v komentářích k občanskému soudnímu řádu. Pro případ, že Nejvyšší soud shledá dovolání přípustným, pak navrhuje jeho zamítnutí, máje za to, že neobstojí názor dovolatele, že den podání návrhu na zřízení soudcovského zástavního práva je i dnem vzniku soudcovského zástavního práva. Uvádí též, že soudy správně ponechaly stranou úpravu obsaženou v ustanoveních § 151b a § 151c obč. zák. (ve znění účinném před 1. 1. 2001), jelikož vznik soudcovského zástavního práva je (byl) komplexně upraven v občanském soudním řádu a úprava obsažená v ustanovení § 338a o. s. ř. je úpravou speciální. Výklad rozhodnutí Nejvyššího soudu dovolatelem je podle žalovaného účelový, jelikož tato rozhodnutí se týkají (jen) pořadí soudcovského zástavního práva. Článek R. Kozla se pak vztahuje k ustanovení § 338b o. s. ř.

S přihlédnutím k tomu, že dovolatel napadá rozsudek odvolacího soudu dovoláním ve všech výrocích, zabýval se Nejvyšší soud především tím, zda dovolání je přípustné proti té části druhého výroku, kterou odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o nákladech řízení a proti třetímu výroku o nákladech odvolacího řízení. Tyto výroky, ač součástí rozsudku, mají povahu usnesení, přičemž přípustnost dovolání proti nim nezakládá žádné z ustanovení občanského soudního řádu (srov. shodně např. usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 4/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Nejvyšší soud proto dovolání v tomto rozsahu podle ustanovení § 243b odst. 5 a § 218 písm. c) o. s. ř. bez dalšího odmítl.

V rozsahu, v němž směřuje proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé, shledal Nejvyšší soud dovolání přípustným podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., a to pro posouzení otázky výkladu ustanovení § 14 odst. 1 písm. f) ZKV ve vztahu k soudcovskému zástavnímu právu, v dovolacím řízení dosud ne zcela zodpovězené.

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z odůvodnění:

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto, v hranicích právních otázek vymezených dovoláním zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (a se zřetelem ke způsobu, jímž byla založena přípustnost dovolání, ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Pro právní posouzení věci jsou pak rozhodné především skutkové závěry, podle kterých:

- 1) Na základě návrhu dlužnice K. H., a. s., došlého soudu 4. 2. 1999, prohlásil Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 9. 8. 2000 konkurs na majetek dlužnice.
- 2) Dovolatel (jako oprávněný) dne 24. 11. 1998 doručil Okresnímu soudu v Přerově návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem ve vlastnictví pozdější úpadkyně (jako povinné).

3) Na základě návrhu dle bodu 2) Okresní soud v Přerově usnesením ze dne 8. 2. 1999, které nabylo právní moci 19. 3. 1999, nařídil výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem.

4) Usnesením ze dne 17. 5. 1999, které nabylo právní moci 16. 6. 1999, zastavil Okresní soud v Přerově výkon rozhodnutí ohledně pozemku p. č. 906/1 ostatní plocha - manipulační plocha, k němuž se dovolatel rovněž domáhá práva na oddělené uspokojení.

5) Dovolatel 14. 10. 2000 přihlásil do konkursu vedeného na majetek úpadkyně pohledávky v celkové výši 10 799 642,40 s právem na oddělené uspokojení ze sporných nemovitostí, včetně vykonatelné pohledávky ve výši 6 607 396,40 Kč, pro kterou bylo způsobem popsáním v bodu 3) zřízeno soudcovské zástavní právo.

6) Při přezkumném jednání konaném 13. 12. 2000 žalovaný jako správce konkursní podstaty úpadkyně popřel právo dovolatele na oddělené uspokojení v plném rozsahu, s tím, že jde o pohledávky druhé třídy.

7) Vyrozumění o popření práva na oddělené uspokojení obdržel dovolatel 7. 2. 2001 a žalobu podal 22. 2. 2001.

S přihlédnutím k době prohlášení konkursu na majetek dlužnice (9. 8. 2000) je pro další úvahy Nejvyššího soudu rozhodný především výklad zákona o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 156/1994 Sb., č. 224/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 105/2000 Sb. a č. 214/2000 Sb.

Podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. f) ZKV (jež nedoznalo změny ani do současné doby), prohlášení konkursu má, mimo jiné, i ten účinek, že jím zanikají práva na oddělené uspokojení (§ 28 ZKV), která se týkají majetku patřícího do podstaty a věřitelé je získali v posledních dvou měsících před podáním návrhu na prohlášení konkursu anebo po podání tohoto návrhu; byly-li však věci, práva nebo pohledávky v této době také zpeněženy, patří do podstaty získaný výtěžek.

Ustanovení § 28 ZKV pak mezi věřitele s právem, aby jejich pohledávka byla uspokojena ze zpeněžení věci, práva nebo pohledávky, jimiž byla zajištěna (oddělené věřitele), řadí i věřitele pohledávek, které byly zajištěny zástavním právem (odstavec 1). Určuje rovněž, že oddělení věřitelé se z výtěžku zpeněžení uspokojí podle pořadí, v jakém vznikl právní důvod jejich nároku na oddělené uspokojení. Pro pořadí zákonného zástavního práva je rozhodující den jeho záznamu v katastru nemovitostí; pro pořadí soudcovského zástavního práva k nemovitosti je rozhodující doba, kdy k soudu došel návrh na jeho zřízení (odstavec 3).

Vzhledem k době podání zkoumaného návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí (24. 11. 1998) a době vydání usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem (8. 2. 1999) se Nejvyšší soud dále zabýval zákonem č. 99/1963 Sb., občanským soudním řádem, ve znění zákonů č. 36/1967 Sb., č. 158/1969 Sb., č. 49/1973 Sb., č. 20/1975 Sb., č. 133/1982 Sb., č. 180/1990 Sb., č. 328/1991 Sb., č. 519/1991 Sb., č. 263/1992 Sb., č. 24/1993 Sb., č. 171/1993 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 152/1994 Sb., č. 216/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 118/1995 Sb., č. 160/1995 Sb., č. 238/1995 Sb., č. 247/1995 Sb., nálezů Ústavního soudu č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezů Ústavního soudu č. 269/1996 Sb., zákonů č. 202/1997 Sb., č. 227/1997 Sb., č. 15/1998 Sb., č. 91/1998 Sb. a č. 165/1998 Sb.

Podle ustanovení § 338a odst. 1 o. s. ř. v rozhodném znění soudcovské zástavní právo na nemovitosti se zřizuje nařízením výkonu rozhodnutí. Zřízení soudcovského zástavního práva musí být zapsáno do

evidence nemovitostí podle zvláštních předpisů.

Ustanovení § 338b o. s. ř. v rozhodném znění pak určuje, že výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva může být nařízen, jen je-li prokázáno, že nemovitost je ve vlastnictví povinného (odstavec 1). Pro pořadí soudcovského zástavního práva k nemovitosti je rozhodující doba, kdy k soudu došel návrh na zřízení soudcovského zástavního práva. Došlo-li několik návrhů zároveň, mají zástavní práva stejné pořadí (odstavec 2). Bylo-li pro vymáhanou pohledávku již dříve zřízeno smluvní zástavní právo, řídí se pořadí soudcovského zástavního práva pořadím tohoto smluvního zástavního práva (odstavec 3).

Po novele občanského zákoníku provedené s účinností od 1. 1. 2001 zákonem č. 367/2000 Sb. odpovídá na otázku, kdy vzniká soudcovské zástavní právo, ustanovení § 160 odst. 1 obč. zák., jež určuje, že zástavní právo na základě rozhodnutí soudu nebo správního úřadu vzniká dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Pro výsledek dovolacího řízení je však určující zodpovězení otázky, kdy vznikalo soudcovské zástavní právo podle úpravy účinné před 1. 1. 2001, která v hmotněprávní rovině výslovnou odpověď podobnou té, jež se nyní nachází v posledně cit. ustanovení, nedávala (srov. též ustanovení § 151a až § 151j obč. zák. v rozhodném znění).

Podle ustanovení § 151c obč. zák. v rozhodném znění platilo, že vznikne-li na zástavě více zástavních práv, uspokojí se přednostně zástavní právo svým vznikem nejstarší, pokud zákon nestanoví něco jiného (odstavec 1). Doba vzniku zástavního práva je rozhodující pro pořadí k uspokojení ze zástavy i v případě, že zástavní právo bylo zřízeno k zajištění pohledávky budoucí nebo podmíněné (odstavec 2).

V této souvislosti nemůže být v první řadě opomenuto (a dikce § 160 odst. 1 obč. zák. ve znění účinném od 1. 1. 2001 to, byť následně, potvrzuje), že soudcovské zástavní právo je (jak plyne již z jeho názvu) zástavním právem vznikajícím na základě soudního rozhodnutí. Není-li zde soudního rozhodnutí, jímž se zřizuje soudcovské zástavní právo, není zde ani soudcovské zástavní právo samotné. To v rozhodné době plynulo přímo z ustanovení § 338a odst. 1, věty první, o. s. ř., podle kterého se toto právo zřizuje „nařízením výkonu rozhodnutí“. Soudcovské zástavní právo tedy nemůže být „zřízeno“ dříve, než je vydáno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí tímto způsobem. Jinak řečeno, před vydáním usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva oprávněný toto právo neměl a „získat“ (srov. § 14 odst. 1 písm. f/ ZKV) je tudíž mohl nejdříve vydáním takového usnesení.

S přihlédnutím k době zahájení konkursního řízení (4. 2. 1999), jehož první fáze skončila 9. 8. 2000 prohlášením konkursu na majetek povinné (K. H., a. s.), a k době vydání usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva k nemovitostem (8. 2. 1999), lze tedy již na tomto základě uzavřít, že dovolatel „získal“ soudcovské zástavní právo k nemovitostem až po podání návrhu na prohlášení konkursu. Prohlášením konkursu (9. 8. 2000) tudíž toto soudcovské zástavní právo zaniklo podle § 14 odst. 1 písm. f) ZKV a právní posouzení věci odvolacím soudem je již proto správné.

Takto byl způsob vzniku soudcovského zástavního práva chápán i právní teorií. Např. v díle Bureš, J., Drápal, L.: Zástavní právo v soudní praxi, 2., doplněné vydání, Praha, C. H. Beck 1997, str. 12, se na dané téma uvádí, že „vznik soudcovského zástavního práva předpokládá, že soud v exekučním řízení nařídí podle vykonatelného rozhodnutí soudu (popřípadě dalších titulů uvedených v § 274 o. s. ř.), ukládajícího povinnost peněžitého plnění, usnesením výkon rozhodnutí, kterým zřídí zástavní právo.“

Literatura, kterou dovolatel cituje na podporu závěru, že soudcovské zástavní právo vzniká již dnem

podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutím zřízením soudcovského zástavního práva, ve skutečnosti oporou pro jiný názor není.

Tak v článku R. Kozla se hovoří o tom, kdy nastávají „účinky vzniku soudcovského zástavního práva“ v přímém spojení s ustanovením § 338b odst. 2 o. s. ř. a tedy ve zjevné návaznosti na problematiku pořadí „vzniku“ soudcovského zástavního práva. Vysvětluje-li dále též autor, že pro uspokojení oddělených konkursních věřitelů je rozhodující den, kdy vznikl právní důvod na oddělené uspokojení, s tím, že ten vzniká i v konkursu ke dni podání návrhu na zřízení soudcovského zástavního práva soudu, pak jde rovněž o výklad zaměřený na případné spory o pořadí a vztahující se k (výše citovanému) ustanovení § 28 odst. 3 ZKV.

Nejvyšší soud je dále přesvědčen, že i druhé z dovolatelem citovaných děl se větou, podle níž „toto právo (rozumí se soudcovské zástavní právo) vzniká k okamžiku, kdy soudu došel návrh na zřízení soudcovského zástavního práva,“ rovněž vyslovuje k určení pořadí soudcovského zástavního práva pro účely jeho případného střetu s jinými zástavními právy váznoucími na téže zástavě.

V této souvislosti není bez významu, že ustanovení § 338b odst. 2 a 3 o. s. ř. nehovoří o pořadí „vzniku“ soudcovského zástavního práva, nýbrž jen o pořadí soudcovského zástavního práva. Tripes, A. in: Exekuce v soudní praxi. 1. vydání. Praha, C. H. Beck 1997, k tomu na str. 391 uvádí, že předpisy hmotného práva o vzniku zástavního práva se nevztahují na zástavní právo, které vzniklo exekučně. Proto je třeba zvlášť stanovit i pořadí exekučního zástavního práva. Zákon jejich pořadí váže, obdobně jako pro všechny oprávněné i při výkonu rozhodnutí prodejem nemovitostí, na dobu, kdy návrh na nařízení výkonu rozhodnutí došel soudu. Zároveň však respektuje smluvní zástavní práva na téže nemovitosti. Pořadí smluvního zástavního práva se určuje podle doby svého vzniku. Z této argumentace, se kterou se Nejvyšší soud ztotožňuje, se podává, že není správný názor dovolatele, že pro věc má význam ustanovení § 151c odst. 2 obč. zák. v rozhodném znění. Úprava obsažená v občanském zákoníku se způsobem vzniku zástavního práva soudním rozhodnutím nepočítala (srov. § 151b obč. zák. v rozhodném znění).

Také obě citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu se vyslovují k pořadí soudcovského zástavního práva. V rozhodovací praxi Nejvyššího soudu naopak ani pro rozhodné období nebylo pochyb o tom, že soudcovské zástavní právo na nemovitostech vzniká – jako zástavní právo, jež se podle zákona zřizuje rozhodnutím státního orgánu (soudu) – až na základě pravomocného usnesení soudu, kterým byl nařízen výkon rozhodnutí jeho zřízením (srov. k tomu shodně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2005, sp. zn. [21 Cdo 1813/2004](#) a [21 Cdo 1815/2004](#)). Dovolatel nadto (nesprávně) nečiní rozdíl mezi pojmy „účinky vzniku soudcovského zástavního práva“ na straně jedné a „získání“ práva na oddělené uspokojení (srov. opět § 14 odst. 1 písm. f) ZKV) na straně druhé.

Přitom již v usnesení ze dne 26. 2. 2001, sp. zn. [21 Cdo 1318/2000](#), uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 5, ročník 2001, pod číslem 69 (vycházejí mimo jiné z bodu XXVI. stanoviska svého občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 17. 6. 1998, [Cpjn 19/98](#), uveřejněného pod číslem 52/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek) Nejvyšší soud mimo jiné uzavřel, že spočívá-li nařízení výkonu rozhodnutí (v době po prohlášení konkursu na majetek povinného) v získání práva, které by jinak pro věřitele znamenalo nárok na oddělené uspokojení (například ve zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech), ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) ZKV vylučuje, aby oprávněný v důsledku nařízení výkonu rozhodnutí nabyl v konkursním řízení právo na oddělené uspokojení ve smyslu ustanovení § 28 ZKV. Ačkoliv v tomto případě šlo o výklad ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) ZKV, neexistuje rozumný důvod pro odlišné chápání pojmu „nabýt“ podle § 14 odst. 1 písm. e) ZKV a pojmu „získat“ podle § 14 odst. 1 písm. f) ZKV.

Závěr, na němž soudy nižších stupňů založily zamítnutí žaloby co do práva na oddělené uspokojení z výtěžku zpeněžení pozemku p. č. 906/1 (totiž, že ohledně tohoto pozemku byl výkon rozhodnutí

zřízením soudcovského zástavního práva pravomocně zastaven), pak není dovoláním zpochybněn vůbec a v tomto rozsahu je dovolání zjevně neopodstatněné.

Dovolateli se tudíž prostřednictvím dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. správnost napadeného rozhodnutí odvolacího soudu zpochybnit nepodařilo; Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), dovolání zamítl (§ 243b odst. 1, část věty před středníkem, o. s. ř.).